Załącznik do Uchwały Nr …….
Rady Gminy w Birczy z dnia …… 2018 r.

Wieloletni program współpracy Gminy Bircza z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2019-2025

Rozdział I.
Postanowienia ogólne

§ 1. Podstawowym celem funkcjonowania Gminy Bircza jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb jej mieszkańców. Sprawnej i efektywnej realizacji tych potrzeb dobrze służy współpraca samorządu z organizacjami wyspecjalizowanymi w działalności obejmującej swoim zakresem dziedziny stanowiące zadania publiczne. Organizacje są kompetentnym i odpowiedzialnym partnerem samorządu w realizacji jego zadań, czego wyrazem jest dotychczasowe współdziałanie i jego pozytywne wyniki. Aktywność organizacji jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem ożywiającym i spajającym społeczność lokalną. Uznając wysoką rangę zaangażowania obywatelskiego w rozwiązywaniu problemów i rozwoju naszej Gminy, Rada Gminy Bircza deklaruje wolę rozwijania współpracy z organizacjami pozarządowymi.

§ 2. Ilekroć w niniejszym programie współpracy Gminy Bircza z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2019-2025, zwanym dalej programem, mówi się o:

1. ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 450 ze zm.),
2. organizacjach pozarządowych - należy przez to rozumieć jednostki niebędące jednostkami finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 4 ustawy, oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy,
3. działalności pożytku publicznego - należy przez to rozumieć działalność społecznie użyteczną prowadzoną w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy,
4. zadaniu publicznym - należy przez to rozumieć zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, o ile obejmują zadania Gminy Bircza,
5. Gminie - należy przez to rozumieć Gminę Bircza,
6. Wójcie - należy przez to rozumieć Wójta Gminy Bircza,
7. Radzie Gminy - należy przez to rozumieć Radę Gminy w Birczy.

Rozdział II.
Realizatorzy programu

§ 3. Głównymi podmiotami realizującymi program są:

1. Wójt Gminy Bircza- w zakresie realizacji polityki wytyczonej przez Radę Gminy poprzez komórki Urzędu Gminy i jednostki organizacyjne,
2. Rada Gminy w Birczy i jej komisje - w zakresie kreowania polityki społecznej Gminy oraz określania wysokości środków finansowych na jej realizację,

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Birczy - w zakresie realizacji polityki wytyczonej przez Radę Gminy w Birczy,
4. Gminne Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy - w zakresie realizacji polityki wytyczonej przez Radę Gminy w Birczy,
5. Szkoły i Zespoły Szkół prowadzone przez Gminę Bircza - w zakresie realizacji polityki wytyczonej przez Radę Gminy w Birczy,
6. Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego - realizujące zadania publiczne na terenie Gminy Bircza i dla jej mieszkańców.

Rozdział III.
Cele programu

§ 4. 1. Celem głównym programu jest stworzenie efektywnego systemu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, działającymi na rzecz mieszkańców Gminy w obszarze działań publicznych Gminy, który jest wdrażany jest poprzez realizację celów szczegółowych:

1) umacnianie lokalnych działań i tworzenie warunków dla powstawania nowych inicjatyw obywatelskich na rzecz społeczności lokalnych (m.in. zrzeszanie się mieszkańców w formie stowarzyszeń i fundacji),
2) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w Gminie,
3) zachęcenie do stworzenia gminnej reprezentacji organizacji pozarządowych poprzez promowanie zintegrowanych działań podejmowanych wspólnie przez kilka organizacji na zasadzie partnerstwa,
4) prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
5) tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców gminy
6) umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
7) zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
8) poprawa jakości komunikacji pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi
9) zwiększenie znaczenia organizacji pozarządowych w tworzeniu polityk publicznych.

2. Cel główny programu jest realizowany także poprzez:
   1) efektywne wykorzystanie potencjału podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego,
   2) włączenie do realizacji zadań publicznych wolontariuszy w celu samopomocy oraz podniesienia aktywności społecznej i odpowiedzialności,
   3) równy dostęp do informacji oraz wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków,
   4) wzmacnianie pozycji organizacji i zapewnianie im równych szans w realizacji zadań publicznych.

Rozdział IV.
Zasady współpracy

§ 5. Przy podejmowaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego Gmina kieruje się zasadami:

1. pomocniczości - dążenie do poszerzania zakresu zadań zlecanych organizacjom pozarządowym oraz wspieranie działania organizacji pozarządowych w zakresie, jaki jest niezbędny do efektywnej realizacji podejmowanych przez nie zadań publicznych;
2. suwerenności stron - zagwarantowanie niezależności, równości oraz autonomii podmiotów realizujących program, w granicach przyznanych przez prawo;
3. partnerstwa - podejmowanie działań we współpracy opartej na wzajemnym szacunku, zaufaniu i uznaniu równorzędności stron;
4. efektywności - realizowanie planowanych działań i dążenie do osiągania wspólnie określonych celów, podnoszenie efektów w zakresie wzajemnej współpracy oraz minimalizacji kosztów z tym związanych;
5. uczciwej konkurencji - podejmowanie działań opierających się na równych dla wszystkich stron i obiektywnych kryteriach, zasadach oraz prowadzenie działań (w szczególności dotyczących zlecania zadań publicznych) w sposób transparentny i przejrzysty;
6. jawności - zachowanie przejrzystości i transparentności podejmowanych działań oraz dostępu do informacji o działalności, realizowanych projektach, pozyskanych środkach finansowych, wewnętrznych zmianach itp.
7. równości szans - dążenie do określenia i uwzględnienia potrzeb grup dyskryminowanych oraz ich wzmocnienia i bezpośredniego włączenia w procesy podejmowania decyzji.

Rozdział V.
Formy współpracy

§ 6. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi może odbywać się w szczególności w formach:

1. zlecania organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
2. wspierania działań organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
3. wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków,
4. konsultowania z organizacjami pozarządowymi, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
5. tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym,
6. współdziałania w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w tym udzielania informacji w zakresie przygotowywania projektów,
7. porozumienia o wieloletniej współpracy w zakresie realizacji zadań w sferze pożytku publicznego,
8. umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1307 ze zm.) oraz porozumień albo umów o partnerstwie określonych w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 ze zm.),
9. umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej za zasadach określonych w ustawie,

10. udzielania rekomendacji organizacjom współpracującym z gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł,
11. obejmowania patronatem Wójta Gminy Bircza i Rady Gminy w Birczy przedsięwzięć realizowanych przez podmioty programu,
12. wspierania organizacji pozarządowych w uzyskiwaniu, w drodze bezprzetargowej, lokalu z zasobów gminnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
13. Wykorzystanie oferty programowej Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Birczy, umożliwiającej:
    1) promowanie osiągnięć i działalności organizacji pozarządowych prowadzonej na rzecz mieszkańców oraz informowanie o realizowanych przez nie projektach,
    2) prowadzenie działalności doradczej związanej z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych,
    3) udostępnianie organizacjom pozarządowym pomieszczeń Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy w celu odbywania spotkań i realizacji projektów służących mieszkańcom, z możliwością zawierania porozumień określających wartość pomocy rzeczowej udzielanej przez gminę,
    4) podejmowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe, służących wymianie doświadczeń i promowanie wolontariatu,
    5) inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze realizacji zadań publicznych, w tym dotyczących pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych,
    6) wspieranie organizacyjne, rzeczowe oraz finansowe projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz mieszkańców, finansowanych ze źródeł zewnętrznych,
    7) pomoc w nawiązywaniu i rozwijaniu kontaktów regionalnych, ponadregionalnych i międzynarodowych.
14. integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin, osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, osób dotkniętych ubóstwem, wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem.

Rozdział VI.
Zakres przedmiotowy i priorytetowe zadania publiczne na lata 2019-2025

§ 7. 1. Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy.

2. Wykaz planowanych działań na lata 2019-2025, w wybranych sferach zadań publicznych, opracowany został we współpracy z organizacjami pozarządowymi na podstawie przyjętych programów oraz wcześniejszych doświadczeń poszczególnych realizatorów programu.

§ 8. W ramach zadań publicznych Gminy Bircza, realizowanych na lata 2019-2025 roku przy współudziale organizacji pozarządowych, priorytetowe będą zadania obejmujące następujące obszary:

1. **w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 160 ze zm.):**

1) prowadzenie lokalnych akcji i imprez mających na celu promocję zdrowia i zdrowego trybu życia,
2) wspieranie inicjatyw w zakresie organizowania szkoleń, kursów i konferencji naukowych o tematyce prozdrowotnej,

2. w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:

1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,
2) integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin, osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, osób dotkniętych ubóstwem, wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem,
3) prowadzenie warsztatów, szkoleń, prelekcji dla dzieci i młodzieży mających na celu promocję zdrowia i zdrowego trybu życia oraz wypełnienie dzieciom i młodzieży czasu wolnego z dala od alkoholu, narkotyków i dopalaczy.

3. w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych:

1) organizacja akcji upowszechniających wiedzę o przyczynach i skutkach niepełnosprawności oraz sposobach jej zapobiegania,
2) prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
3) integracja osób niepełnosprawnych z mieszkańcami Gminy,
4) działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
5) organizowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych,
6) wsparcie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,

4. w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

1) inicjatywy kulturalne wzbogacające ofertę Gminy, Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy,
2) organizacja imprez kulturalnych na terenie poszczególnych miejscowości, sołectw na terenie Gminy,
3) pomoc w organizacji imprez cyklicznych realizowanych na terenie Gminy,
4) ochrona miejsc pamięci, dóbr kultury dziedzictwa narodowego,
5) rozwój projektów z zakresu edukacji kulturalnej (w tym wydawniczych i promujących czytelnictwo), ze szczególnym uwzględnieniem programów skierowanych do dzieci i młodzieży oraz seniorów,
6) tworzenia opracowań, wydawnictw, folderów na temat kultury i historii Gminy Bircza i osób związanych z Gminą Bircza,

5. w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:

1) prowadzenie szkolenia sportowego na terenie Gminy w różnych dyscyplinach sportu,
2) organizacja zwodów sportowych lub udział w zawodach sportowych,
3) organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy,
4) organizacja zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych zapewniających zagospodarowanie wolnego czasu i rozwój zainteresowań,

6. w zakresie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania:

1) wspomaganie rozwoju i uzdolnień dzieci i młodzieży, twórczego myślenia i rozbudzania zainteresowań naukowych,
2) kształtowanie postaw prospołecznych,
3) edukacja w zakresie poprawy bezpieczeństwa,
4) prowadzenie zajęć edukacyjnych, szkoleń dla osób starszych,

7. **w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób:**
   1) integracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
   2) prowadzenie świetlic środowiskowych,
   3) wspieranie rodzin znajdujących się trudnej sytuacji życiowej,
   4) prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
8. **w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego:**
   1) prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie ochrony zwierząt i ekologii,
   2) prowadzenie działalności w zakresie monitorowania i likwidacji zagrożeń środowiska, ochrony zdrowia ludzi oraz zwierząt.

Rozdział VII.
Tryb powoływania i zasady działania Komisji Konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

§ 9. 1. Zlecenie realizacji zadań organizacjom pozarządowym może mieć formy:
   1) wsparcia takiego zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji,
   2) powierzenia wykonania wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji.

2. Powierzenie oraz wspieranie realizacji zadania publicznego odbywa się w trybie ogłaszanego przez Wójta otwartego konkursu ofert, chyba, że odrębne przepisy przewidują inny tryb zlecania i powierzania.
3. Na podstawie złożonej oferty realizacji zadania publicznego, o której mowa w art. 14 ustawy, złożonej przez organizację pozarządową, Wójt uznając celowość realizacji tego zadania, może zlecić organizacji, z pominięciem otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, spełniającym warunki określone w art. 19a ust. 1 ustawy.
4. Procedurę postępowania w sprawie zlecania realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert określa wójt w drodze zarządzenia.
5. Zlecenie zadań, o których mowa w ust. 1, może nastąpić na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1834 ze zm.).
6. W przypadku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1897 ze zm.) Wójt może zlecić organizacjom realizację zadań publicznych z pominięciem trybu konkursu ofert.
7. Organizacja, z którą Wójt zawarł umowę na realizację zadania publicznego, może zlecić realizację tego zadania innej organizacji, niebędącej stroną umowy, wybranej w sposób zapewniający jawność i uczciwą konkurencję.
8. Gmina może udzielać pożyczek, gwarancji, poręczeń oraz dofinansowań organizacjom, na realizację zadań w sferze pożytku publicznego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, o ile w budżecie Gminy będą wolne środki.

§ 10. 1. Wójt ogłasza otwarty konkurs ofert na dofinansowanie realizacji wybranego zadania priorytetowego w trybie przewidzianym ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 450 ze zm.) oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

2. Dotacje udzielane są maksymalnie na okres jednego roku kalendarzowego.

§ 11. 1. Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego przeprowadza Komisja Konkursowa, którą powołuje Wójt w drodze Zarządzenia.

2. Zadaniem Komisji jest przeprowadzenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań zleconych przez Gminę organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, opiniowanie złożonych ofert oraz przedłożenie propozycji wyboru ofert, na które proponuje się udzielenie dotacji.
3. Komisja liczy nie mniej niż trzy osoby oraz nie więcej niż pięć osób, pracami Komisji kieruje Przewodniczący.
4. Otwarcie i rozpatrzenie ofert przez Komisję następuje w miejscu i w terminie wskazanym w ogłoszeniu.
5. Ocena formalna ofert dokonywana jest przez członków Komisji Konkursowej przez wypełnienie formularza określonego w zarządzeniu Wójta.
6. Ocena merytoryczna ofert dokonywana jest indywidualnie przez członków Komisji poprzez przyznanie określonej liczby punktów na formularzu określonym w zarządzeniu Wójta.
7. Ocenę merytoryczną Komisji ustala się przez zsumowanie ocen przydzielonych ofercie przez wszystkich członków Komisji.
8. Za najkorzystniejszą ofertę będzie uznana oferta, która uzyska największą liczbę punktów w ocenie merytorycznej.
9. Z przebiegu konkursu sporządza się protokół ze wskazaniem propozycji wyboru ofert, na które proponuje się udzielenie dotacji lub nie przyjęcia żadnej z ofert. Protokół wraz z pozostałą dokumentacją konkursową Komisja przedkłada Wójtowi.

Rozdział VIII.
Sposób oceny realizacji programu

§ 12. 1. Wójt dokonuje kontroli i oceny realizacji zadania zleconego organizacji pozarządowej na zasadach określonych w ustawie.

2. Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące bieżącej realizacji niniejszego programu, mogą być zgłaszane Wójtowi i wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy.
3. Ocena efektywności programu będzie oparta o analizę następujących wskaźników:
   1) liczba organizacji pozarządowych wyrażających wolę podjęcia się we współpracy z Gminą realizacji zadania publicznego na rzecz lokalnej społeczności,
   2) liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w oparciu o dotacje,
   3) liczba organizacji pozarządowych, które ubiegały się o dotacje,
   4) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Gminy na realizację tych zadań.

§ 13. Wójt złoży Radzie Gminy w Birczy sprawozdanie z realizacji Programu w latach 2019 -2025 w terminie do dnia 31 maja 2026 roku.

Rozdział IX.
Środki przeznaczone na realizację programu

§ 14. 1. Wysokość środków budżetowych przeznaczonych na realizację programu w latach 2019-2025 wynosi **100 000,00 zł** na każdy rok ze środków budżetu Gminy.

2. W programie realizuje się zadania publiczne od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2025 roku.

Rozdział X.
Informacja o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji

§ 15. 1. Program został opracowany na podstawie informacji uzyskanych od mieszkańców Gminy oraz potrzeb wynikających z realizacji zadań na poszczególnych stanowiskach pracy w Urzędzie Gminy Bircza.

2. Konsultacje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy miały formę pisemnego wyrażenia opinii w terminie 5 dni od dnia ukazania się ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Bircza.

Rozdział XI.
Postanowienia końcowe

§ 16. W ramach programu realizowane będą zadania, których realizacja przypada na okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2025 roku.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.) organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwala program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Program współpracy przed uchwaleniem poddawany jest konsultacjom z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, które przeprowadzane są zgodnie z przyjętą uchwałą dotyczącą konsultacji.

Zgodnie z zapisami ustawy program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.